

ved ubetinget at erklære alle Parceller for at være fæsteligtige, naar de udlægges i en Storrelse af 2 Tdr. Hartkorn eller families med andre saaledes, at de udgjøre 2 Tdr. Hartkorn. Det ærede Medlem har spurgt mig, om jeg ikke kunde give nogen fyldestgjørende Forklaring over, hvad der udfordres til en Gaardmandsfamilies Ernæring. Det ærede Medlem har i Grunden selv besvaret Spørgsmaalet, idet han sagde, at det er umuligt at give en saadan. Er det imidlertid en Umulighed, saa følger deraf, at man maa nøies med det bedst Mulige, man kan faae, og jeg har i den Henseende fulgt det Fodspor, som den hidtilværende Lovgivning har vist, og det vil jo ikke være ærede Medlemmer ubesjendt, at man lige til Begyndelsen af dette Aarhundrede overhovedet ikke kjendte nogen anden Betegnelse paa en Gaard end den, at det skulde være et bebygget Jordbrug, der var fornødent til en Gaardmandsfamilies Underhold, og at man først i Forordningen af 26de November 1800 opstillede det Begreb, jeg ogsaa har opstillet, nemlig at 2 Tdr. Hartkorn paa de fleste Steder i Landet vilde svare til, hvad der var nødvendigt til en Gaardmandsfamilies Ernæring. Jeg erkjender for Dvrigt, at det i sig selv er en vanskelig Sag at begrænde det med et aldeles bestemt Hartkornsbetrag; thi hvad der paa det ene Sted kan være tilstrækkeligt, kan maasse ikke være det paa det andet. Naar det ærede Medlem her leilighedsvis har berørt den ene Tønde Hartkorn, saa vil jeg sige, at jeg for mit Vedkommende lige saa lidt i Aar som ifjor erkjender, at der findes nogensomhelst legal Hjemmel for lige overfor disse Spørgsmaal at betegne 1 Tønde Hartkorn som et Gaardbrug, men det maa være afhængig af en Afgjørelse i det enkelte Tilfælde, og, for at herøve dette noget af sin Vilkaarlighed, er det, at saavel den tidligere Lovgivning, som dette Lovforslag, har fastholdt 2 Tønder Hartkorn som det Hartkornsbetrag, der i de allerfleste Tilfælde vil vise sig at kunne fyldestgjøre Hensigten, hvorimod det er aldeles afgjort, at paa de allerfleste Steder vil 1 Tønde Hartkorn maatte siges at være alt Andet end en Gaard. Det ærede Medlem mente, at det var et ganske overordentligt

Tilbagekridt, at Afgjørelsen af de allerede tilstedeværende Tilfælde var henbift til Retten. Jeg for mit Vedkommende tvivler nu ikke paa, at den Fortolkning, jeg havde opstillet i Lovforslaget, er den rette; men imod de stærke Erindringer, der ere blevne reiste derimod og imod de Tvivl, der kunde paavises langs henad Lovgivningsveien og langs henad Udviklingsveien, har jeg ikke kunnet modsætte mig; at dette Spørgsmaal blev afgjort ved Domstolene. Jeg skal dog i den Henseende tillade mig, at bemærke, at, naar det ærede Medlem syntes at rette en Slags Breidelse til mig, fordi jeg ikke havde skaffet en Domstolsafgjørelse tilstede, da er det, fordi disse Tilfælde slet ikke ligge saa almindelig for, og, fordi der ikke har ligget noget Tilfælde for, som har givet mig bestemt Anledning til at kunne bringe det frem for Domstolene; men det er en Selvfølge, at efterat dette Lovforslag er kommet ud, dersom det kommer ud, vil det være en Opgave for Indenrigsministeriet at søge at faae Højesteretspræjudikat for, hvortledes der bliver at forholde med de Parceller, der ere dannede efter den tidligere Ret, hvorimod der jo for Fremtiden ikke er Spørgsmaal om, at jo enhver Parcel, der andrager 2 Tønder Hartkorn vil være fæsteligtig. — Det ærede Medlem havde meget imod, at der paa enkelte Steder i dette Lovforslag er indrømmet Indenrigsministeren en Ret til at afgjøre de specielle Tilfælde. Ja, det ærede Medlem vil jo have bemærket, at dette ikke stod i det oprindelige Lovforslag, idet ogsaa jeg havde ønsket at undgaa disse Afgjørelser igjennem Bevilling, men det lader sig aldeles ikke negte, at Forholdene kunne stille sig saa forskjelligt i de forskjellige Tilfælde, at, hvad der vil være Ret i eet Tilfælde, kan være Uret i et andet, og det er derfor slet ikke saa urigtigt, tværtimod, jeg vil sige, at det er rigtigt, at der indrømmes en Udgang til at kunne afgjøre de Tilfælde, hvor saadanne Misforhold kunne fremkomme, paa administrativ Maade. At der er enkelte Bestemmelser i Loven, som ville afhænge af Indenrigsministerens Fortolkning, tror jeg virkelig ikke, at man med nogen Høie kan gjøre til Gjenstand for et Angreb paa Loven; thi det er neppe muligt at strive Lovbestemmelser an-